ג האש. "הַטָּוּוּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֵּן לְשֵׁם צִיצִית, אוֹ * (י) שֶׁלֹאמֵר לְאָשָׁה טְוִי לִי צִיצִית לְטַלִּית. יְוְאָם לֹא הָיוּ טְוֹוִיִּין לְשְׁמָן, פְּסוּלִים: ב. * טְוָאָן (יוּ נָכְרִי, * וְיִשְׂרָאֵל (יוֹ עוֹמֵר שֵׁל נַבּוֹ וְאוֹמֵר שֶׁיַצְשֶׁה לְשְׁמָן, לְהַרַמְבָּ״ם (י) פָּסוּל, (יוֹ לְהַרֹא״שׁ כָשַׁר. הגה (ינֹ תִּוֹהְגִין שֶׁיִפְיַע הַיִּשְׂרָאֵל מְצַט, וְכִרְאִיתָא לְקַמְּן סִימֶן לב סָצִיף ט וּבְיוֹרָה הַצֶּה

שערי תשובד

בַּאוּר הַלְּכָה

בְּוֹהאי הִמְהגַיּ, וְלֹא צְרִיכִין תּוּ לְהשעם הְכָל הָעוֹשֶׂה וְכוּ׳ וַכֵּן מוּכָח וְכַחִים ב ע״ב תוספות דפור הַפַּתְחִיל הָא וְכִרּ): * שֵׁיֹּאמֶר לְאָשֶׁה טָוִי לְיֹ וְכוּי׳. עיָן בּמִשְׁנָה בָּרוּרָה בִּמה שַּׁכַּתבָגוּ, רוֹצֵה לוֹמר בַּתְחָלֹת השִּוַיַה, דְּכִמוֹ דְּגבֵּי הוּא עצָמוֹ צַרִידְּ הָאָמִירָה בִּתְחַלֹּת המִעְשֵּה, כֵּן גמֵי בָּאוֹמֵר לְאִשָּה. וְצָרִיךְ גּם כֵּן שַׁתְּהֵא מחְשָׁבָה לְהַאָשָה לְשָׁמַה, דָאָם לֹא כָּן מאי מָהנֵי אָמִירת הַאָחֲרִים, שַעל יָדֵי זָה לֹא נָקָרֵא לִשְׁמַה אָם בֵּאֲמֵת אֵין מחְשׁבְתָּה לִשְׁמָה וְכוּ׳. וְהַדְּ וְתוּ לֹא צָרִידְ, שֶׁכָּתב המְרְדְּכִי, רוֹצֶה לוֹמר, שֶאֵין יִשְּרָאֵל המְצֶהֶה צָּרִיךְ יוֹתֵר לֹא דִּבּוּר וְלֹא מחְשָׁבָה, אְבָל הָאָשָּׁה על כָּל פָּנִים צְרִיכָה מִחְשָׁבָה בִּתְחִלֶּתָה לְשְׁמָה (מִבֵּאוּר מַחֲרֵימ בַּגָעט צֵל הַפֶּרְדָּכֵי: בֹּ * שְׁנָאָן עַבּוּ״ם וְכוּ׳. וּלְעִנְיו טְוֹית חֵבשׁ שׁוֹטֶה וְקַטָן, עיֵן בְּסִימָן תם לִענִין עִשִּית המצָה שֶׁיֵשׁ פְּלֵגְתָא בָּזֶה בֵּין הפּוֹסְקִים, וְהָכִי נמֵי בְּעִנְיַנֵנוּ, וְעוֹלֵה שָׁם לְדִינָא לְפִי הסְכָּמת הָאתְרוֹנִים נוְהוּא הַטֵּ״ו וּמֶגֵן אַכְרָהָם וְאֵלְיָה רַכָּה וְחָק יַצֶּקֹב) דְּאָם אִי אֶפְשָּׁר בְּעָנְין אחֵר מֻתָּר בְּעוֹמֵד על גבּוֹ אִפְּלוּ על יְדֵי עכּו״ם, וְכַל שַּבֵּן על יָדֵי חַרֵשׁ שוֹטֶה וְקָטָן, אָבָל לְכֹתְחִלָּה יֵשׁ לְהֹחְמִיר שֶׁלֹּא לִעְשׁוֹת על יְדֵי עכּוּ״ם, וְחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטֶן אְפָּלוּ עוֹמֵד על גּבּוֹ (חַרְשׁ מְקְרִי שָׁאֵינוֹ שׁוֹמֵצַ וְאֵינוֹ ַמְדַבֵּר, וְשׁוֹטֶה, עַיֵּוְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן א, וְקָטֶן הוּא עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בַּר מִצְוָה, וּקְטַנָּה הִיא עַד בַּת שְׁהֵים עֶשְּׁרֵה (אֵלָיָה רַבָּה וְחָק יַעֲקֹב וּפְרִי מְנָדִים שָׁם דְּלֹא כְּטֵ״ו), וּכְלֹא עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ פָּסוּל בְּכָל חָנֵי אָפּלּז בְּרִיצְבַד. וְעֵיֵן בִּתְשׁוּבַת מִשְּׁבְּנוֹת יַעֲקֹב (פִימָן כא) שֶׁהוֹכִיֹת מִדְּבְרֵי התוֹסָפּוֹת דְּעוֹמֵד על גבו אַינוֹ נִקְרָא בְּאוֹמֵר לוֹ ∈עם אחת קֹדֶם הָעְשִּיָּה, רק צָרִידְּ לְהֹזְהִירוֹ בְּכָל שַעַה שַלֹּא יפִּיח הּעָתוֹ כָּלָל, אָכַל כֹּל שֵאֵינוֹ עוֹמֵד על גפוֹ וּמוָהִירוֹ תַּמִיד, לְכַלֵּי עַלְמָא אֵין לוֹ כּוָנָה כִּלָל. וּמִכּלֶל זֵה נִמֹצֵינוּ לְמַדִין שַׁאוֹתָן הנּוֹהְגִּין לְתַן לְנְעָרוֹת קטנות לְטִווֹת צִיצִית, וְסוֹמַכִין על זָה שֵׁאוֹמָרִים לַהֶם לְטַווֹת לְשַׁמַה, לֹא הוֹעֵילוּ כלום, והציצית פסולות מן התורה לדברי הכל, עין שם, וכן משמע מדברי חיַי אָדָם, עיַן שָׁם. וִדע עוֹד, דְּבַטְוִיָּה לְשָׁמָה כֵּיוַן שֵׁהִיא דְּבר תּוֹרָה מוּכָח לְדִבְרֵי הפָּרִי מָגָדִים שַׁם בַּסִימֵן תס דָּאֵין לְתַן לְטָווֹת אָפָּלוּ לְגער בֵּן שַׁלשׁ עַשְּׁרָה, וְכֵן לִגערָה בּת שָׁהֵים עַשְּׁרָה כָּל זִמן שֵׁלָּא יָדְעִיגָן שֵהַבִּיאוּ שָׁהֵי שִּעָרוֹת, אךְ בִּדִיעִבר נָראָה לִּי שַאַפִּשָּׁר דְּאָין לְהתְמִיר, דְּסָמְכִינָן אתְזָקָה דְּרָבָא נַצֵּיֵן בְּסִימֵן לט בְּשַּׁצֵּר הְשׁנּבָה שֶׁהַקָּל בְּשֵׁם הַפּּידֶע בִּיהּנָדָה, וְעֵיֵן שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה) וּכְשְׁגָּדוֹל עוֹמֵד עְלֵיהֶם וּמִלֹמְדָם לְעשוֹת לִשְׁמָה, נְרָאָה דְּיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה לְכֹתְחִלָּה: * וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ וְכוּ׳. עיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף שֶׁלָּמד זֶה מִהִין עִבּוּד, שֶׁהְכְשִׁיר הרֹא״שׁ בִּיִשְׂרָאֵל עוֹמֵר על גבו. ועין בדַגוּל מַרָבַבָּה וּבַתְּהוּשֵׁי ד׳ עַקִיבַא אֵיגֵר וּשָאַרֵי אתְרוֹנִים שַׁתַּמְהוּ על הבֵית יוֹסֵף, דִּהְלֹא טעם הרֹא״שׁ שֵׁחְלֵּק בֵּין גֵּט לְמִילָה וְעִבּוּד, מְשׁוּם דְּבְגֵט הָבֶעִינָן שַׁיִּכְתֹב כָּל תֹרֶף הגַּט לְשְׁמָה, וְזֶה לֹא יִעְשֶׁה, אְבָל בְּעִבּוּד לֹא בָּעִינָן

מִשְׁנָה בַּרוּרָה

ר) אָם לֹא כְּשֵׁאָמֵר אַחַר כַּךְ בְּפֵרוּשׁ שֵׁהוּא עוֹשֵה שֵׁלֹא לְשְׁמָה: (ו) הַשְּוּוּי. וֹאָם טָוָה מִעָט וָאַתַר כַּךְ אָמַר, וּסּ לֹא מִהַנִּי לְמַה שַׁוּנִטְוָה כִּבָר, דְּסִפּוּקִי מְסַפְּקָא לָן אִי אָמְרִינָן הוֹכִיתַ סוֹפוֹ עֵל תְּחָלָּתוֹ. וְאָם בִּתְחָלֶה גַם כֵּן חָשַׁב שָּיהֶיֶה לִשְׁמָה אַךְ שֶׁלֹא אָמֵר בְּפֵרוּשׁ, נִרְאָה לִי דִּיֵשׁ לְצַדֵּד לְהָקַל בַּזֵה, דְּסְפֵּקְ סְפֵּקָא הוּא: (ז) שֵׁיֹאמֶר לְאָשָׁה. רוֹצֵה לוֹמֵר, בִּתְחַלַּת הַשִּׁוֹיָה לָכַד. וְהוֹא הַדִּין הַ אָם הַאָּשַׁה בְּעַצְמַה אוֹמֵרֶת שַׁהִיא טוֹוָה לְשֵׁם צִיצִית דִּמְהַנִּי, וְגַם נָאֱמֶנֶת עַל כָּךְ שָׁאָמְרָה, מַה שָׁאֵין כֵּן בְּעוֹבֵד גִּלּוּלִים וְחַרֵשׁ שוֹטָה וָקָטַן שַׁאַינַם נַאַמַנִים. מוּמָר לְתַאַבוֹן שַאַין מַטִּרִיחַ לַעַשוֹת צִיצִית פכגדו, 🔊 מתַר לטוות, ומהימן כשאמר שטוה לשמה, וכל שכן אם הוא עובר ה רַק עַל שָאַר עַבֵרוֹת לְתָאַבוֹן, אַבַל מוּמֵר לְהַכִעִיס, אַפִּיקוֹרוֹס הוא לְכַל הַתּוֹרָה כַּלַה, וּכַוַדָּאי (וו) אַדְּעָתָא דְנַפְּשָׁה עַבֵּד לְכַלֵּי עַלְמַא: ב (ח) עוֹבְדֵי גָּלוּלִים. וּטְוַיַּת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטֶן אָם מְהַנֵּי כְּשֶׁיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל עוֹמֵד עַל גַּבָּם וּמְלַמְּדָם לַעֲשוֹת לִשְׁמָה 🗈 עַיֵּן בְּסִימָן תס בְּבֵית יוֹסַף שׁיֵשׁ פּּלֶגתַא בַּזָה, וִעַיַּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה שַׁבַּאַרְנוּ הַסְכַּמַת אַחַרוֹנִים בַּזָה: (מּ) עוֹמֶד עַל גַּבּוֹ. עַיַן בְּבַאוֹר הַלָּכַה שַׁבַּתַבנוֹ דְּדַוְקַא אָם הַטּוַיָּה אַינָה נִמשַׁכֵת כַּל כַּךְ, אַכַל אָם הַטּוַיָה נִמשַׁכֵת זְמַן הַרְבֵּה, אַז נִרְאַה דאַפּלוּ לְהַרֹא״שׁ לֹא מָהַנֵּי בִּמָה שֶׁלְמֵּד לְעוֹכֵד גְּלוּלִים בַּתְחַלֵּת הַטְּוַיָּה שַּיַצַשָּה לִשְׁמָה, וְכָל שָׁבֵּן אִם הִפְּסִיק בְּהַשִּׁוֹיָה וְאַתַר כָּךְ לִזְמַן אַתֵר הִתְּחִיל לַחַזֹר וִלְטוֹת, בַּוַדַּאִי כַּלֵי עַלְמַא מוֹדִים דְאַדַעתַא דְנַפְּשָה עָבֵד וּפְּסוּל: (י) פָּסוּל. סְכִירָא לֵה דְעוֹבֵד גִּלוּלִים אַדַּעְתָּא דְּנַפְּשֵׁה עָבֵד, וְלֹא צָיֵת לְמַה שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל מְצֵוָהוּ שֶׁיַבֶּשֶה לְשְׁמָה: (יא) לְהַרֹא״שׁ בָּשֵׁר. וּבִשְׁעַת הַדְּתָק כְּשָׁאֵין לוֹ יִשְּרָאֵל שֵׁיִּטְוֵהוּ לִשְׁמָה (۞ יֵשׁ לְסְמֹךְ עֵל זֶה, אֲכָל בְּלָאוּ ַהָּכִי לֹא, כִּי בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב שֶׁדַּעַת הַתּוֹסְפוֹת וְהַמֶּרְדְּכֵי גַּם בֵּן פַהַרָמְבַּ״ם: (יב) וְנוֹהַגִּין שֵׁיְּסַיָּע וְכוּ׳. וְכַל זֶה לְהַרֹא״שׁ, כּיּ אֲבַל לְהַרַמְבַּ״ם לֹא מְהַנֵּי כָּל זֶה. וְעַיֵּן כֹּי בָּאַחֲרוֹנִים דְּמַפְּקִי דְּמִנְהָג זֶה הוּא עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב, אֲבָל בְּדִיעֲבַד בָּשֵׁר אֲפִלוּ בְּלֹא סִיּועַ כְּלָל לְהַרֹא״שׁ, בִּיוָן שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ וּמְלַמְּדֵהוּ לַעֲשוֹת לִשְׁמָה. וְאִם אֵין הַיִּשְׂרָאֵל עומד על גַּבּוֹ לְצֵוּוֹתוֹ, לֹא מְהַנֵּי הַסִּיוּעַ לְכַלֵּי עַלְמָא, דְּקַיָּמָא לָן מְסַיֵּעַ

שער הציון